

Mit bud på en del af Grønland

Iben Mondrup Salto tager med sin nye roman »Solvej« fat i mødet mellem grønlandsk og dansk kultur og om at træffe valg og stå ved dem

Af Inge S. Rasmussen

En nat bliver den 34-årige Solvej ringet op af politiet i Grønland.

Hendes samlever, biologen Verner, er forsvundet på en felttur, og det er højest usikkert, om han bliver fundet i live igen.

Det er udgangspunktet for romanen »Solvej« som udkommer til foråret på forlaget Milik Publishing.

Forfatteren er billedkunstner Iben Mondrup Salto, der med bogen debutterer som skønlitterær forfatter.

»Solvej« skal fortælle en god historie. Men den skal mere end det, understreger forfatteren. Den handler nemlig også om at mødes på tværs af kulturelle skel.

– Jeg er utroligt interesseret i mennesker og relationer og i måder, vi ser hinanden på. Der foregår en masse afkodninger og tolkninger, forklarer Iben Mondrup Salto.

Olav og Helene

Udover romanens hovedperson er der to vigtige figurer: Solvejs tålmodige ven Olav, der hjælper hende på ret køl, og så Helene, den knudrede dansk-grønlandske kvinde, der er Olavs store kærlighed.

Specielt i bogens sidste del, er det Olav og Helenes historie, der tager over.

– Hvem er Helene?

– Jeg vil være forsigtig med at præcisere, hvor hun kommer fra. Hun er meget på vagt over for den måde, omverdenen eventuelt ville dømme hende på, siger Iben Mondrup Salto.

Forfatteren afslører dog, at Helene-fi-

guren rummer træk fra mange personer, hun har mødt i Grønland gennem tiden, ikke mindst i forbindelse med bogen »De usynlige grønlandere« (se boks).

Hvem er jeg

Alle tre personer har hver sin præmis i bogen: Den ene mister sin mand, den anden er grønlander og den tredje har mistet sin far.

– De leder alle tre efter sig selv og efter det sted, hvor de kan sige: Godt, så tager jeg ansvaret for dét her, og går videre den vej, jeg vælger her, siger Iben Mondrup Salto.

– Hvorfor er det vigtigt at fortælle?

– Jeg tror alle mennesker når til et sted i deres liv, hvor de må spørge sig selv, om det var det rigtige, de gjorde.

– Jeg kender mange heroppe (i Grønland, red.), der er stærkt optaget af, hvem de er. Som dyrker refleksionen over det at være i livet meget intenst. Det er faktisk heroppe, jeg har mødt den allermest, siger Iben Mondrup Salto.

Hun mener, det har sin forklaring i, at man i Grønland får sat tingene på spidsen. Både i forhold til den koloniale og den post-koloniale historie.

– Det er det, der er Helenes konflikt. Hun spørger, hvorfor hun hele tiden forholder sig til, hvem hun er, og hvordan man ser på hende, siger Iben Mondrup Salto.

Selv nævner hun det at flytte fra Grønland til Danmark som 18-årig med sin grønlandske mand den første større begivenhed, der rystede hendes verdensbillede.

– Det var min første mavepuster. Jeg

havde aldrig boet i Danmark før og skulle pludselig på HF forholde mig til min bedagede historie-lærers syn på Grønland, husker Iben Mondrup Salto.

Nuanceret billede

Med romanen »Solvej« forsøger Iben Mondrup Salto blandt andet at give sit eget, nuancerede bud på Grønland i dag.

– Det her er mit bud på noget af det. Jeg er ikke interesseret i at fortælle den sande historie om Grønland. Jeg fortæller bare en lillebitte brøkdelt af noget, jeg har oplevet, siger Iben Mondrup Salto.

Hun understreger samtidig, at hun repræsenterer et *eksternt* blik. Og det er vigtigt.

– Det er et følsomt område, der handler om repræsentation og om, at Grønland gennem historien er blevet beskrevet, fortalt og forklaret af folk udefra, med hver deres tilgange, siger Iben Mondrup Salto.

Hun peger på de seneste eksempler, DR-dokumentaren »Flugten fra Grønland« og Anne Wivels dokumentar-film »Menneskenes land - min film om Grønland«.

Begge belyser Grønland fra hver sit ståsted, den første med en vis arrogance og den anden med en vis kærlighed. Begge dele er problematisk, mener Iben Mondrup Salto.

– Det er stærkt problematisk, fordi de repræsenterer et eksternt blik på en del af Grønland som udelukker så meget andet, siger hun.

inge@sermitsiaq.gl

IBEN MONDRUP SALTO

Født i 1969. Opvokset i Grønland med sine danske forældre. Rejste som 18-årig til Danmark.

Uddannet billedkunstner, cand.phil. i kunstteori og formidling.

Skrev specialet »Den autentiske eskimo, etnisk identitet i Julie Edel Hardenbergs kunst.«

Har skrevet bogen »De usynlige grønlandere« i 2003 om fortrinsvis dansksprogede grønlandere.

Skrev indledningen til fotokunstabogen »Den stille mangfoldighed« af Julie Edel Hardenberg, som blev nomineret til Nordisk Råds Litteraturpris 2006.

inge@sermitsiaq.gl

LEINE, AUSTER & MURAKAMI

Iben Mondrup Salto fremhæver Kim Leines »Kalak« som en velykket bog, dels fordi han skriver godt, dels fordi han giver et personligt billede af Grønland.

– Jeg læser den bog som et meget subjektivt billede af en person, der har brug for at leve sammen med den side af Grønland på den måde, han nu gør, siger Iben Mondrup Salto.

Hendes favoritforfattere er amerikanske Paul Auster og japanske Haruki Murakami.

– Jeg er skør med Paul Auster, for han kan fortælle en historie og alle hans beretninger er også udviklingsromaner, siger Iben Mondrup Salto.

inge@sermitsiaq.gl

– Inuit sussesareqatigiittarnerat imminnullu nalilersoqatigiittarnerat soqutigilluinnagaraakka. Inuit imminnut paasiniaqatigiittarlutillu nalilersoqatigiittarput, Iben Mondrup Salto atuakkiaminut tunngatillugu oqarpoq.

– Jeg er utroligt interesseret i mennesker og relationer og i måder, vi ser hinanden på. Der foregår en masse afkodninger og tolkninger, siger Iben Mondrup Salto om baggrunden for at skrive en skønlitterær roman.

